

Antwoordnota's Watervergunning HAS2020_Z24462 Watervergunning Combinatie Herepoort voor het onttrekken van grondwater ten behoeve van de aanleg van de verdiepte ligging van de Zuidelijke Ringweg Groningen.

1 Inleiding

Het waterschap heeft op 24 januari 2020 een aanvraag watervergunning ontvangen van Combinatie Herepoort (CHP). De aanvraag betreft het onttrekken van grondwater ten behoeve van de bouw van de verdiepte ligging van de Zuidelijke Ringweg Groningen. Het betreft het tracé van de N7 tussen knooppunt Julianaplein en de Europaweg.

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de uit te voeren werkzaamheden en de daarvoor benodigde watervergunning (paragraaf 2). Vervolgens wordt in paragraaf 3 ingegaan op de procedure. Paragraaf 4 gaat met name in op de ontvankelijkheid van de ingediende zienswijzen. Paragraaf 5 geeft een overzicht op hoofdlijnen van de ingediende zienswijzen. In paragraaf 6 wordt een toelichting op het monitoringsplan en het bemalingsplan gegeven. Tenslotte wordt in paragraaf 7 een toelichting gegeven op de beantwoording van de zienswijzen en is een opzoektabel opgenomen. Daarna zijn drie antwoordnota's (A, B en C) opgenomen.

2 Wat gaat er gebeuren?

Als onderdeel van de Aanpak Ring Zuid wordt over een lengte van circa 1,2 km de N7 verdiept aangelegd. De bestuursrechtelijke grondslag voor deze werkzaamheden ligt in het Tracébesluit A7/N7 uit september 2014. Voor de aanleg van de verdiepte ligging zullen er graafwerkzaamheden tot onder de grondwaterstand verricht worden. Om de bouwput droog te houden zal er voor een deel van de verdiepte ligging bemaling van het grondwater worden uitgevoerd. Het overige deel van de verdiepte ligging wordt uitgevoerd met onderwaterbeton. De vergunning ziet enkel op het onttrekken van het grondwater.

2.1 Eerdere vergunning en second opinion

Er is in 2017 al eerder een vergunning door het waterschap aan CHP verleend (HAS2017_Z04441). Deze watervergunning is inmiddels verlopen. De projectorganisatie Aanpak Ring Zuid heeft Deltares gevraagd om een second opinion. Dit is de Second opinion van Deltares (waar ook verschillende indieners van zienswijzen naar verwijzen).

Naar aanleiding van de second opinion hebben ARZ en CHP overlegd over de bouwwijze. De bouwwijze is aangepast. Een deel van de verdiepte ligging wordt in onderwaterbeton uitgevoerd. Door gebruik te maken van onderwaterbeton hoeft het diepere grondwater onder dat onderwaterbeton niet bemalen te worden. Het andere deel wordt wel uitgevoerd met behulp van bemaling. Met deze werkwijze zijn de risico's volgens het waterschap, de deskundigen van ARZ (waaronder Deltares) en de deskundigen van CHP beheersbaar.

2.2 Toelichting werkwijze

Aan deze vergunningaanvraag ligt een bemalingsadvies d.d. 23 januari 2020 ten grondslag. Dit bemalingsadvies is opgesteld door CHP. Daaruit blijkt dat een bepaalde hoeveelheid water zal moeten worden onttrokken om de werkzaamheden uit het Tracébesluit uit te kunnen voeren. De vergunning is aangevraagd omdat de te verwachten onttrekkingshoeveelheden de vergunningsgrenzen genoemd in artikel 3.7 van de van de Keur overschrijden. De totale hoeveelheid te onttrekken grondwater bedraagt maximaal 1.205.400 m³. De maximale debieten voor de grondwateronttrekking bedragen 80 m³ per uur, 1.900 m³ per dag, 50.000 m³ per maand en 500.000 m³ per jaar.

Het tracé van circa 1,2 km is in 14 compartimenten opgedeeld. De diepste compartimenten, waar de leemlaag onvoldoende homogeen is, worden uitgevoerd in onderwaterbeton. Hier wordt geen bemaling van het diepere grondwater toegepast en wordt nat ontgraven.

De overige compartimenten, waar de leemlaag voldoende homogeen is en niet tot weinig waterdoorlatend, worden uitgevoerd "in den droge". Om deze werkzaamheden uit te kunnen voeren worden de compartimenten binnen diepe damwanden uitgegraven en wordt de grondwaterstand verlaagd tot maximaal 0,5 m beneden het maximale ontgravingsniveau.

De onttrekking binnen deze compartimenten vindt plaats binnen diepe damwanden door de leemlaag heen in het watervoerende pakket onder de leemlaag. De verlaging van het ondiepe grondwater is beperkt tot enkele centimeters, zo blijkt uit het bemalingsadvies. De maximaal berekende effecten op de ondiepe (freatische) grondwaterstand (boven de leemlaag) zijn beperkt tot 0,05 m aan de westzijde en 0,1 m aan de oostzijde van het tracé. Verder wordt door middel van peilbuizen het verloop van de grondwaterstand nauwlettend gevolgd. Indien de verlagingen groter zijn dan verwacht worden maatregelen genomen.

In de vergunningvoorschriften wordt voorgeschreven dat een monitoringsplan en een bemalingsplan worden opgesteld. Deze plannen worden een aantal weken voor de daadwerkelijke start van de bemaling ter beoordeling en goedkeuring aan het waterschap voorgelegd. Het monitoringsplan en het bemalingsplan zullen, na goedkeuring, en voorzien van een toelichting geplaatst worden op de website van Aanpak Ring Zuid. Zie ook hierna onder paragraaf 6.

3 Procedure

De procedure die voor deze watervergunning gevolgd wordt is de procedure van artikel 20, lid 2 jo. lid 4 Tracéwet jo. afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent o.a. dat de procedure wordt gecoördineerd door de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Het onderhavige besluit is als volgt voorbereid. Een kennisgeving met betrekking tot het ontwerpbesluit is geplaatst in de Staatscourant, het Dagblad van het Noorden en de Groninger Gezinsbode. Het ontwerpbesluit heeft van 27 februari 2020 t/m 8 april 2020 ter inzage gelegen bij het Loket Bouwen en Wonen van de gemeente Groningen en bij het waterschap in Veendam. Schriftelijk gemotiveerde zienswijzen konden gedurende deze termijn worden ingebracht tegen het ontwerpbesluit, gericht aan: Het waterschap Hunze en Aa's, Postbus 195, 9640 AD Veendam, t.a.v. de heer K. Mulder. Naar aanleiding van de publicatie zijn 106 zienswijzen ingediend. Zie hierna (paragraaf 4 en 5).

Op grond van artikel 20, tiende lid van de Tracéwet wordt het besluit omtrent de watervergunning inclusief de beantwoording van de zienswijzen door de minister van Infrastructuur en Waterstaat per brief aan de aanvrager toegezonden (artikel 3:41 Algemene wet bestuursrecht). Daarmee wordt het besluit bekendgemaakt. Het besluit treedt een dag na bekendmaking in werking. Een kennisgeving van het genomen besluit wordt geplaatst in de Staatscourant, het Dagblad van het Noorden en de Groninger Gezinsbode.

Vanaf de dag na publicatie van de kennisgeving staat voor belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend of aan wie redelijkerwijs niet verweten kan worden dat zij geen zienswijzen hebben ingediend gedurende zes weken de mogelijkheid open om beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Op dit besluit is de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd.

Het is mogelijk om een voorlopige voorziening te vragen mits ook een beroepsprocedure is gestart. Dit betekent dat een verzoek kan worden gedaan om het besluit tot vergunningverlening van het waterschap te schorsen. Er moet dan wel sprake zijn van "onverwijlde spoed." Een verzoek om

voorlopige voorziening dient te worden gericht aan de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

4 Zienswijzen en ontvankelijkheid

Er zijn 106 zienswijzen ingediend. 102 zienswijzen zijn binnen de wettelijke termijn van zes weken ontvangen en zijn daarmee ontvankelijk.

4.1 Niet-ontvankelijke zienswijzen

Drie zienswijzen zijn per e-mail ingediend. De eerste zienswijze met registratienummer 58460 is per e-mailbericht op 8 april 2020 binnengekomen (laatste dag van de indieningstermijn). Deze zienswijze is niet ingediend op de wijze zoals aangegeven in de publicatie. Dit moest per post gebeuren. Verder bestond er op dat moment geen gelegenheid meer om een herstelkans te bieden. De tweede zienswijze met registratienummer 58463 is per e-mailbericht op 7 april 2020 binnengekomen. De indiener van deze zienswijze is op 7 april 2020 nog gewezen op het feit dat de zienswijze ingediend moest worden zoals aangegeven in de publicatie. De derde zienswijze met registratienummer 58859 is per e-mailbericht op 20 april 2020 binnengekomen. Deze zienswijze is niet op de juiste wijze ingediend en ook buiten de termijn binnengekomen. Deze drie zienswijzen zijn niet op de voorgeschreven wijze binnengekomen, waarvan één zienswijze buiten de termijn, en dienen daarom niet-ontvankelijk te worden verklaard. De vierde zienswijze met registratienummer 58871 is gedateerd op 8 april 2020, maar op 20 april 2020 binnengekomen. Het poststempel is van 17 april 2020. Daarmee dient deze zienswijze ook niet-ontvankelijk verklaard te worden.

De niet-ontvankelijkverklaring van deze zienswijzen maakt onderdeel uit van het besluit. De indieners van deze zienswijzen hebben hierover al een vooraankondiging van het waterschap ontvangen. Bij de bekendmaking van dit besluit bestaat de mogelijkheid voor hen om tegen de niet-ontvankelijkheid in beroep te gaan bij de Raad van State. De door deze indieners ingediende zienswijzen wijken overigens inhoudelijk gezien niet af van de door anderen ingediende zienswijzen.

4.2 Aanvulling zienswijze

De indiener van één zienswijze heeft aangegeven nog met een aanvulling te willen komen. Deze indiener is daartoe in de gelegenheid gesteld en heeft daarvan gebruik gemaakt.

5 Inhoud zienswijzen

Er zijn veel zienswijzen door bewoners van panden in de omgeving van de te realiseren verdiepte ligging van de ringweg ingediend. Ook diverse verenigingen van eigenaren en bewoners van panden aan met name de singels hebben een zienswijze ingediend. Verder hebben Stichting Bomenridders Groningen, Inspraakcomité Helperzoom, Stichting Huisvesting Stimezo Groningen en Groningen Verdient Beter een zienswijze ingediend.

Het gaat o.a. om de volgende ingediende zienswijzen:

- er is nog geen monitoringsplan aanwezig;
- de onderbouwing van het bemalingsadvies is minimaal;
- de onderliggende rapporten worden niet door aanvrager en opdrachtgever beschikbaar gesteld;
- het rapport van Deltares (second opinion) is uiterst kritisch;
- slechte ervaringen met Ringweg Zuid in de afgelopen jaren;
- risicoanalyse en beheermaatregelen ontbreken;
- geen bewakingsschema voor waterkwaliteit en giftige stoffen (Aagrunol);
- alles moet in onderwaterbeton gebouwd worden;
- er moet een nulmeting komen;
- alle schade moet worden vergoed en er moet een duidelijke schaderegeling komen;
- verdroging Sterrebos en overige natuur;
- er wordt niet voldaan aan de MER;

- er wordt niet serieus naar de burger geluisterd;
- het niet of amper nastreven van een 'grondwaterneutrale' aanpak;
- de voorwaarden uit de eerder verleende vergunning uit 2017 opnemen;
- en verder talrijke, zeer specifiek inhoudelijke vragen en opmerkingen.

In bijgevoegde antwoordnota's is een reactie op alle ingediende zienswijzen gegeven. De zienswijzen geven geen aanleiding tot aanpassing van het besluit.

6 Monitoringsplan en bemalingsplan

Veel indieners van de zienswijzen vragen naar het monitoringsplan. In deze paragraaf wordt een nadere beschrijving van de opzet van het monitoringsplan en het (technisch) bemalingsplan gegeven.

Voor het aanvragen van een watervergunning gelden de aanvraagvoorwaarden zoals in de Waterregeling is genoemd. Met het bemalingsadvies en andere documenten heeft de aanvrager aan deze vereisten voldaan.

Het bemalingsadvies bevat de randvoorwaarden waaraan de technische uitwerking in het bemalingsplan en het monitoringsplan moet voldoen. De plannen zelf worden een aantal weken voor de daadwerkelijke start van de bemaling ter beoordeling en goedkeuring aan het waterschap voorgelegd. Het monitoringsplan en het bemalingsplan zullen, na goedkeuring, en voorzien van een toelichting geplaatst worden op de website van Aanpak Ring Zuid.

In de vergunning onder 5.2.1.c en 5.2.1.d staan de volgende voorschriften:

"5.2.1.c Het bemalingsplan moet voldoen aan de BRL12000 van het SIKB en worden opgesteld conform het bemalingsadvies ARZ-TD-ClusterVDL-1328 versie 3 d.d. 23-01-2020. Eventuele afwijkingen moeten worden beschreven en gemotiveerd."

"5.2.1.d Uiterlijk zes weken voor aanvang van de bemalingswerkzaamheden moet het monitoringsplan ter beoordeling en goedkeuring worden aangeleverd bij de gebiedshydroloog van het waterschap. Het monitoringsplan moet voldoen aan de BRL12000 van het SIKB."

De SIKB (Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer) stelt beoordelingsrichtlijnen (BRL'en) op voor meerdere toepassingen. De BRL12000 en de onderliggende protocollen 12010, 12020, 12030 en 12040 betreffen tijdelijke bemalingen. Het doel van deze BRL12000 is het verminderen van de kans op schade en ongewenste effecten als gevolg van de bemaling. Voor de uitgebreide informatie over de BRL12000 en onderliggende protocollen wordt verwezen naar onderstaande link naar de website van de SIKB <https://www.sikb.nl/bodembeheer/richtlijnen/brl-12000>.

Het technisch **bemalingsplan** bestaat o.a. uit:

- projectgegevens;
- ingangscontrole (beoordeling en acties);
- uitvoeringsplan: verplicht voor een meldings- of vergunningplichtige bemaling. Ook als het plan minimaal is, dient dit op papier te staan. Dit kan een rapportage zijn, maar ook een beschrijving in een offerte aanvraag;
- onderhoudsplan: verplicht voor een meldings- of vergunningplichtige bemaling. Ook als er geen -of slechts minimaal- onderhoud wordt gepleegd, wordt dit vermeld;
- monitoringsplan: een monitoringsplan/-paragraaf maakt altijd onderdeel uit van een technisch bemalingsplan voor meldings- of vergunningplichtige bemalingen. Ook als er geen of minimale monitoring plaatsvindt, wordt dit vermeld. Indien monitoring nodig is, staan in het monitoringsplan meetbare grenswaarden beschreven, evenals een set maatregelen die worden uitgevoerd indien deze waarden worden over- of onderschreden. De grenswaarde oranje dient zodanig bepaald te worden dat er tijd is om te kunnen reageren om over- of overschrijding van de grenswaarde rood te

vóórkomen;

- taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden staan omschreven in het technisch bemalingsplan.

In het **monitoringsplan** staan o.a. de volgende onderdelen beschreven:

- een overzicht van objecten die monitoring vereisen vanwege kwetsbaarheid voor:

-grondwaterstanden en stijghoogte;

-zettingen;

-grondwater m.b.t. verplaatsingsgevoelige grondwaterverontreinigingen;

- de te hanteren meetmethode en meetnauwkeurigheid;

- de wijze waarop de metingen worden verwerkt en gecontroleerd;

- de plaats en het aantal meetpunten (aan te geven op een duidelijke overzichtskaart);

- gedurende welke periode en met welke meetfrequentie gemeten moet worden.

Gewerkt wordt volgens een stoplichtenmodel:

- Groen: niets aan de hand;

- Oranje: actie;

- Rood: direct melden.

7 Beantwoording zienswijzen en opzoektabel

In bijgevoegde antwoordnota's zijn de ingediende zienswijzen weergegeven en van een antwoord voorzien. Er zijn zienswijzen ingediend die grotendeels op elkaar lijken, via standaardbrieven. Het gaat om twee min of meer dezelfde standaardbrieven. Deze zienswijzen zijn opgenomen in antwoordnota A respectievelijk antwoordnota B. De overige zienswijzen zijn opgenomen in antwoordnota C.

Bij de beantwoording van de zienswijzen wordt regelmatig doorverwezen naar een eerder gegeven antwoord. Dat antwoord kan gevonden worden bij het genoemde nummer in de betreffende antwoordnota.

Voor de beantwoording van de zienswijzen is een tabel gebruikt. In de eerste kolom van deze opzoektabel staat een nummer vermeld. In de tweede kolom staat het registratienummer vermeld zoals opgenomen in de ontvangstbevestiging die is verstuurd aan de indiener of indieners van de betreffende zienswijze. Het nummer in de eerste kolom correspondeert met het registratienummer zoals vermeld in de ontvangstbevestiging. Het nummer in de eerste kolom dient gebruikt te worden voor het opzoeken van de ingediende zienswijze en de daarbij behorende beantwoording.

Opzoektabel zienswijzen

Nummer zienswijze	Registratienummer
1	58043
2	58049
3	58051
4	58052
5	58054
6	58055
7	58057
8	58058
9	58059
10	58063
11	58115
12	58116
13	58118

14	58121
15	58122
16	58123
17	58128
18	58131
19	58134
20	58135
21	58138
22	58140
23	58144
24	58151
25	58153
26	58156
27	58158
28	58159
29	58172
30	58198
31	58201
32	58202
33	58204
34	58206
35	58208
36	58210
37	58211
38	58212
39	58213
40	58214
41	58217
42	58219
43	58221
44	58222
45	58247
46	58248
47	58249
48	58250
49	58251
50	58252
51	58254
52	58255
53	58257
54	58258
55	58259
56	58260
57	58261
58	58263
59	58265
60	58268
61	58271
62	58324
63	58325

64	58329
65	58331
66	58333
67	vervallen
68	58336
69	58338
70	58339
71	58340
72	58358
73	58359
74	58360
75	58385
76	58386
77	58387
78	58388
79	58389
80	58390
81	58391
82	58392
83	58393
84	58403
85	58405
86	58406
87	58407
88	58408
89	58410
90	58412
91	58413
92	58415
93	58417
94	58420
95	58421
96	58423
97	58424
98	58425
99	58426
100	58427
101	58452
102	vervallen
103	vervallen
104	58464
105	58465
106	vervallen
107	vervallen